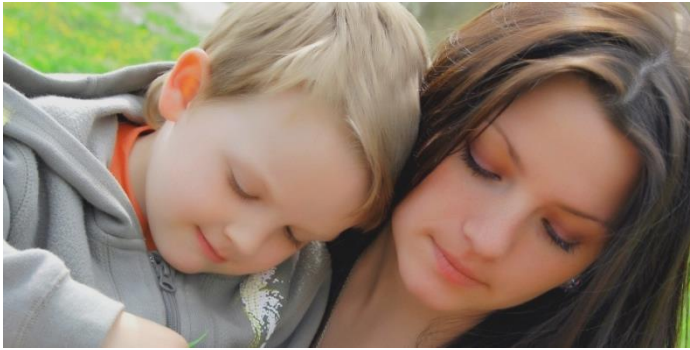

Beeldvormende raadsinformatiebijeenkomst

Toekomstbestendige GGD

18, 19, en 20 november 2024

Aanleiding beeldvormende bijeenkomst

- Gebeurtenissen in 2020-2022: covid-19, Meinwegbrand, hoogwater, ontheemden
- Nieuwe directie: hoe staat de GGD er na al die jaren voor? Welke zaken zijn al opgepakt?
- Uitbreiding wettelijke taken
- Bestaande wettelijke taken geïntensiveerd
- Rol van GGD en gemeenten rondom publieke gezondheid sterk aan verandering onderhevig
- Financiële ruimte is niet meegegroeid met ontwikkeling wettelijke taken
- Gemeenten dragen € 7 per inwoner minder bij aan de GGD dan in vergelijkbare regio's
- GGD heeft lange tijd zaken zelf proberen (incidenteel) op te vangen
- Aanleiding is NIET gemeentelijke bezuinigingen of niet kunnen invullen vacatures!

GGD kan haar wettelijke taken niet meer naar behoren uitvoeren
Aanvullende, structurele middelen zijn noodzakelijk

Doel beeldvormende bijeenkomst

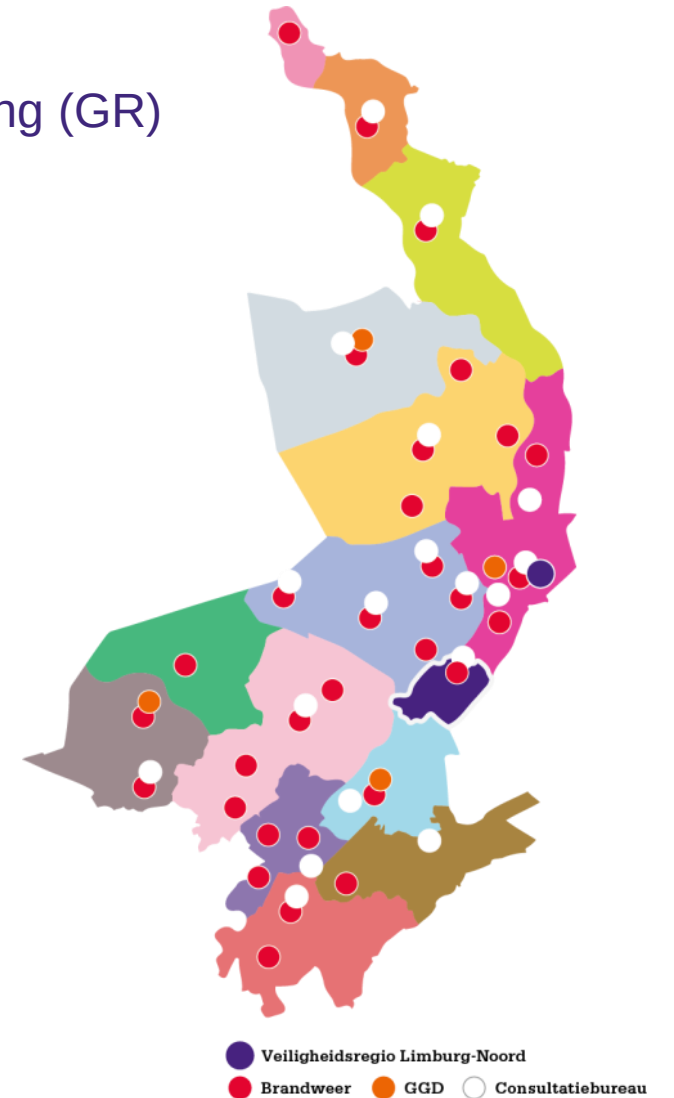
Doel is om u als raadsleden te informeren over het proces van versterking en uw rol daarin

Wat ging hieraan vooraf?

- Maart 2024: Bestuurlijk appèl door de GGD
- Mei 2024: Eerste uitgewerkte analyse door de GGD
- Juni 2024: Bestuurlijke opdracht aan de Algemeen Directeur
- September 2024: Uitgebreide analyse en oplossingsrichtingen
- September 2024: Raadsinformatiebrief
- Oktober – november 2024: Opstellen versterkingsplan 2025
- November 2024: Beeldvormende raadsinformatiebijeenkomsten

Veiligheidsregio Limburg-Noord

- Publieke gezondheid en Veiligheid samen in één Gemeenschappelijke Regeling (GR)
- Deze bijeenkomst gaat over publieke gezondheidszorg door de GGD
- Er is een wettelijke grondslag voor GR en de GGD
- Langgerekte regio (100 km), grensregio (Duitsland, België)
- 15 gemeenten

samenwerken aan veiligheid en gezondheid

De wettelijke basis voor uitvoering van publieke gezondheidszorg ligt grotendeels vast in de Wet Publieke Gezondheid (WPG)

“

De uitvoering van taken binnen de publieke gezondheid vallen onder **verantwoordelijkheid** van het **college van burgemeester en wethouders**.

Artikel 2 Wpg: '... het college van burgemeester en wethouders bevordert de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen...'

Gemeentelijke gezondheidsdienst

Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD'en) voeren als gemeenschappelijke regeling van gemeenten veel taken uit binnen de publieke gezondheid.

GGD'en hebben tot taak om de gezondheid van de inwoners van Nederland te beschermen, bewaken en bevorderen.

Artikel 14 WPG Ter uitvoering van bij of krachtens deze wet opgedragen taken dragen de colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in de Wet veiligheidsregio's, via het treffen van een gemeenschappelijke regeling zorg voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in die regio.

5 Pijlers publieke gezondheid

Monitoring, signalering
en advies

Uitvoerende taken
gezondheidsbescherming

Publieke gezondheid bij
incidenten, rampen en crises

Toezicht houden

5

Verbonden taken

Jeugdgezondheidszorg

Gezondheidsbevordering & leefstijl

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Forensische Geneeskunde

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

(Wettelijke) Taken GGD-LN: grondslag en status van de uitvoering (2)

Wettelijk
verplicht

Wettelijk
keuze GGD

Niet-
wettelijk

Wettelijk
derden

Status
uitvoering
taak

Pijler	Afdeling	Taak	Wettelijk verplicht	Wettelijk keuze GGD	Niet- wettelijk	Wettelijk derden	Status uitvoering taak
Jeugdgezondheidszorg							
5	JGZ	Hielprik				•	●
5	JGZ	Neonatale gehoorscreening		•			●
5	JGZ	Rijksvaccinatieprogramma RVP		•			●
5	JGZ	-9 tm 4 jaar ouders/ verzorgers		•			●
5	JGZ	4-12 jaar en ouders/verzorgers		•			●
5	JGZ	12-18 jaar en ouders/verzorgers		•			●
5	JGZ	18-23 jaar		•			●
5	JGZ	Collectieve preventieve activiteiten conform LPK		•			●
5	JGZ	Samenwerking conform LPK		•			●
5	JGZ	Preventieve logopedie		•			●
5	JGZ	Voor- en Vroegschoolse Educatie Toezicht	•				●
5	JGZ	Video Home Training NHT		•			●
5	JGZ	Meer Aandacht van de Ziekgemelde Leerling MAZL			•		●
5	JGZ	Actielijnen Kansrijke start			•		●
5	JGZ	Overige interventies jeugd			•	•	●
Gezondheidsbescherming							
2	AGZ	Infectieziektebestrijding IZB	•				
2		1. Bestrijden van infectieziekten en voorkomen van verdere verspreiding	•				●●
2		2. Surveillance	•				●
2		3. (Beleids)Advies	•				●
2		4. Preventie	•				●
2		5. Netwerk & regie	•				●
2		6. Voorbereidingen regio. Uitvoering IZB grootschalige	•				●
2		7. Kennis & onderzoek	•				●

Analyse van de wettelijke taken

- GGD kan haar wettelijke taken niet meer naar behoren uitvoeren
- Aanvullende, structurele middelen, lees: handjes, zijn noodzakelijk
- Inzicht verschaft in de (bestuurlijke) risico's
- De uitvoering van deze taken is veelal (landelijk) geprotocolleerd en daardoor vaak sterk gestandaardiseerd aan de hand van richtlijnen. Dit geeft vaak géén of (zeer) beperkte beleidsruimte

Twee taken uitgelicht: Infectieziektebestrijding (IZB) en Jeugdgezondheidszorg (JGZ):

Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

IZB

Knelpunten

GGD LN werkt vooral reactief in IZB door beperkte capaciteit. Feitelijk wordt alleen invulling gegeven aan kerntaak 1 IZB.

GGD is niet toegerust om bij grootschalige uitbraken van infectieziekten op te schalen.

Onvoldoende signalen uit de samenleving opvolgen mbt niet-meldingsplichtige infectieziekten (bijv. Q-koorts melding door huisarts, ziekte tijdens evenementen).

Dalende vaccinatiegraad: IZB monitoring en duiding van de risico's.

Onvoldoende scholing en voorlichting over risico's. Bijv. omgaan met zoönosen bij huisartsen, diergeneeskunde, houders van agrarische kinderopvang.

Risico's

De GGD LN kan bij **acute uitbraken** van infectieziekten (lokaal en regionaal) **onvoldoende capaciteit** leveren om de infectieziekte in te dammen en te bestrijden → **ontwrichting in de samenleving en afnemend vertrouwen in overheid**.

Dalende vaccinatiegraad → uitbraken infectieziekten (bijvoorbeeld mazelen).

Gezondheidsrisico's voor bewoners in een gemeente door onvoldoende preventie en kennis over maatregelen om infectieziekten te signaleren en besmettingen te voorkomen.

Pijler 5.1 Jeugdgezondheidszorg

Status huidige uitvoering LPK+interventies

- Individuele contacten LPK
- Collectieve preventieve activiteiten conform LPK
- Samenwerking conform LPK
- Preventieve logopedie
- Voor- en Vroegschoolse Educatie Toezicht
- Video Home Training NHT
- Medische Advisering van de Ziekgemelde Leerling MAZL
- Overige interventies jeugd
- Actielijnen Kansrijke Start

Knelpunten

Achterstand reguliere **contactmomenten**, voornamelijk bij peuters.

Achterstand contactmomenten **speciaal onderwijs** en noodscenario van kracht.

Geen aandacht voor **adolescenten 18-23** jaar.

Onvoldoende inzet specifiek bereiken relevante of **kwetsbare** groepen.

Niet voldoen aan kerntaak "**Adviseren...**"

Niet altijd tijdige opvolging **MAZL** melding.

Preventieve logopedie zeer beperkt.

Noor, arts
Maatschappij en
Gezondheid:

“We buigen en
buigen en soms
dreigen we te
barsten.”

Bas, jeugdarts
0-4 jaar:

“Tientallen
kinderen krijgen
nu niet op tijd
hun vaccinaties.”

Externe ontwikkelingen van invloed op de uitvoering van (wettelijke) taken

Mis- en desinformatie

- ❖ Vaccinatiebereidheid daalt.
- ❖ Therapietrouw neemt af.
- ❖ Anticonceptie scepticisme op bijv. TikTok

Digitalisering

- ❖ Big data, real time monitoring.
- ❖ Datagestuurd werken → intern en extern aansluiten bij landelijke netwerken.

Sociaal- maatschappelijk

- ❖ Landelijk beleid, bijv. verschuiven van zorgtaken naar gemeenten en toename behoefte inzicht lokale situaties.
- ❖ Wachtlijsten → doorverwijzen stopt → vragen aan GGD complexer.
- ❖ Gezondheidsproblematieken, bijv. toename mentale klachten bij kinderen.
- ❖ Veranderende samenstelling populatie (arbeidsmigranten, asielzoekers).
- ❖ Humanitaire crises, zoals de oorlog in Oekraïne en GAZA → impact op asielopvang

(Inter)nationaal beleid & wetgeving

- ❖ Health in All Policies: Toename vraag om expertise en advies van gezondheidseffecten van beleid in verschillende domeinen: Omgevingswet, GALA, IZA
- ❖ Energietransitie

Meer uitbraken infectieziekten

- ❖ Toename grootschalige infectieziektenuitbraken, zowel lokaal, regionaal als landelijk. Bijv. Coronapandemie, Monkeypox, mazelen.
- ❖ Toename zoönose uitbraken.
- ❖ Regionale toename TBC

Innovaties en hernieuwde inzichten

- ❖ Actualisaties richtlijnen.
- ❖ Wijzigingen Rijksvaccinatieprogramma
- ❖ PrEP (Pre-Expositie Profylaxe) voor HIV

Natuurlijke bedreigingen

- ❖ Antibiotica- en behandelresistentie van bacteriën, schimmels en virussen.
- ❖ Klimaatverandering, bijv. hittestress, hoog waterramp en natuurbranden.

Risico's bij het onvoldoende uitvoeren van de taken

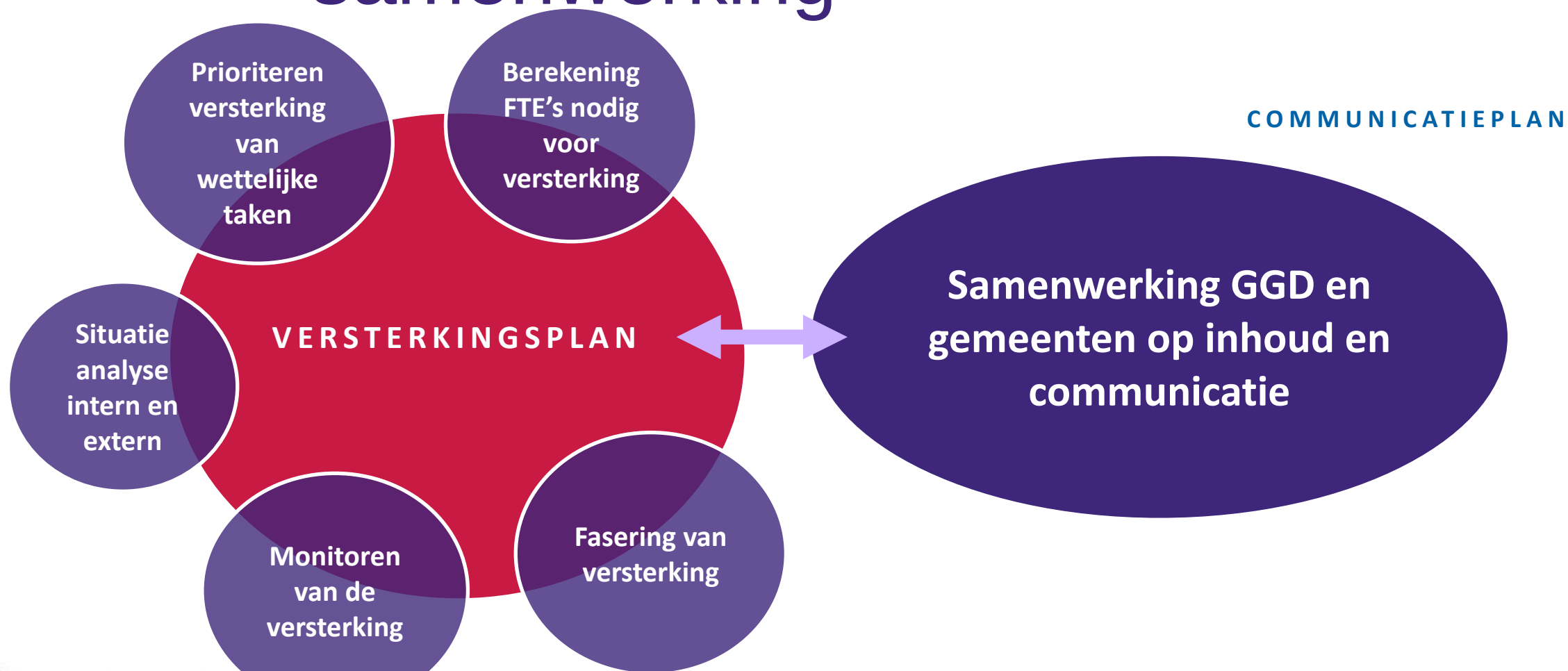
- Afname van de vaccinatiegraad
- Een grotere kans op uitbraken van infectieziekten
- Vergroting van gezondheidsverschillen
- Het niet in beeld hebben van (mentale) gezondheidsrisico's bij kinderen, volwassenen en ouderen.
- Zorg voor personeel

Uitgangspunten voor de versterking: de basis op orde

- De GGD voert wettelijke taken uit naar behoren, dat wil zeggen volgens landelijke protocollen
- De GGD wil een goede werkgever zijn voor haar medewerkers

Versterkingsplan en samenwerking

Kijkrichting versterking

- Versterking 2025 op basis van bestuurlijk geaccordeerd versterkingsplan middels voorfinanciering bijvoorbeeld uit de Algemene Reserve VRLN.
- Versterking 2026 en verder op basis van bestuurlijk geaccordeerd versterkingsplan middels structurele aanvullende financiering door verhoging gemeentelijke bijdrage. Zienswijze door de gemeenteraden.
- Aansluiten op reguliere planning & controlcyclus VRLN en gemeenten.
- Recht doen aan de rol en positie van de gemeenteraad.

Volgende stappen na deze bijeenkomst

- **December 2024**
Besluit AB VRLN over inhoud en financiering van versterking
- **Januari – maart 2025**
Opstellen versterkingsplan 2026 en verder (inclusief structurele financiering e.v.)
- **April 2025**
Regionale raadsinformatiebijeenkomsten
- **April 2025 – Juli 2025**
Versterkingsplan en begroting 2026 voor zienswijze naar gemeenteraden
- **September 2025**
Besluit AB over structurele versterking voor 2026 en verder

